

DOPUST

str. 4

**SEMINAR
SLOVENSKEGA
JEZIKA IN
KULTURE
1998
str. 6-7**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 2. julija 1998 ☼ Leto VIII, št. 13

Dolnji Senik, 21. junij

ČRTALO IN LEMEŽ V GRBU

"Današnji dan je pomemben v življenju naše skupnosti, kajti dobili smo simbole, ki naj bi jih uporabljale tudi bodoče generacije. Simboli so neodtujljivi del našega življenja. Grb in prapor simbolizirata samostojnost, samobitnost naše vasi in skupnosti, ki živi v njej. Izražata, da želi naša skupnost predati dediščino svojih prednikov mladim rodovom, svojim potomcem," je povedala med drugim Elizabeta Bartók, županja vasi Dolnji Senik po nedeljski blagoslovitvi grba in prapora.

In zakaj sta prav črtalo in lemež v novem grbu? Pred načrtovanjem novih simbolov je samouprava dala raziskati v arhivu v Sombotelu, ali obstaja kakšna listina z dolnjeseeniškim žigom. Našli so listino z žigom iz 13. stoletja. V omenjenem žigu najdemo lemež in črtalo. Ta dva motiva sta prenešena tudi v novi grb, ki bi ga lahko opisali tako: v modrem polju

Povorka z grbom in praporjem

Podpis listine o partnerstvu

ščiata najdemo na zlato pobarvana lemež in črtalo, ki se nahaja nad tremi zelenimi bregovi. Nad ščitom je odprta grofovsko krona, zlato in srebrno pobarvana. Lemež in črtalo sta simbola kmetijstva, trije bregovi – kot novi motiv – pa simbolizirajo tri narodnosti, ki živijo na Dolnjem Seniku. Oblika ščiata ter krona spominjata na družino Batthány, kajti tudi Dolnji Senik je bil del njihove posesti.

V svojem slavnostnem nagovoru je dr. Gyula Pusztai, predsednik županijske skupščine, poudaril, da je Dolnji Senik lahko vzorčni primer tega, ko "mali svet" pokaže "velikemu svetu", kako se da živeti z drugačnostjo, kako lahko živijo v miru in sožitju razne narodne skupnosti. Uradni del nedeljskega programa se je zaključil s podpisom listine o partnerstvu med Dolnjim Senikom in Sv. Martinom v Avstriji.

Prireditve so se udeležili domači gasilci in njihovi partnerji iz Avstrije in Slovenije, v kulturnem programu so nastopili malčki domačega vrta, nemške pevke Dolnjega Senika in folklorna skupina iz Sakalovcev.

Sveti oča pa Clinton tö dobila

400 LEJT STARA TRTA

*Gda nam je gospaud Vasja Samec, svetovalec Zavada za turizem v Maribori pripovedavo o „Stari trti“ v nji-
nom varaši, mi je napamet
prišlo, ka najraj mam, če je
mesau friško, vino je za
mojo volo leko staro tö.*

Mariborčani so celau ponosni (büszkék), ka majo v centri varaša pri Dravi (na Lenti) rekonstruirano najstarejše trse na svejti. Gda so vred vzeli staro mestno gedro, so zračunali, ka so té trsi starejš, kak 400 lejt. Tau svedočijo stari bakrorezi (rézmetszetek), freskonge in arhivski zapisi tö. „Stara trta“ so majstri obnovili, celau skrb majo na njega, ga vredi majo, štero v Sloveniji zovéjo: „kralica vsej vinski trsov“.

Kralico majo v velki česti zavolo turizma tö, dosta-dosta kulturni in turistični programov organizé-
rajo kauli nje. Napriliko en program se zové „Obrezavanje“, na šterom mariborski župan tradicionalno vöodeberé en cepič, šteroga dojvredje s te trsov, pa ga podari eni občini. Letos je tau čest zadobila občina Brežice in japonska korporacija, štera v Maribori vodé čisti. Takše cepiče je dobilo že blüzi deset občin. Ena takša občina gvüšno baude Szombathely tö, že zatoga volo tö, ka je Szombathely eno od pobrateni mest Maribora.

„Obrezavanje“ je velki praznik (svetek), ka takšoga ipa pride vküper več gezaro lüdi, tau je trnok kvaliteten kulturni program. Vsi té programi so etnografsko tö interesantni (érdekesek). Zvün „Obrezavanja“ majo „Bratev“ tö, na jernejevo postavljavo klopautec, na martinovo pa naredijo „Martinovanje“. Vse té prireditve (rendezvények), štere so nutri v samom centri varaša, pomenijo nikšifele „štart“ za vse tiste, šteri majo gorice. Gda v Mari-

bori začnejo obrezavati, te se drugi tö cuj spravijo, gda klopautec postavijo v tem velkom varaši, te klopautec začnejo postavlati po cejlom štajerskom, gda je bratev na „Stari trti“, te berejo grauzge po cejlom štajerskom... Ovak pa Mariborski vinorodni okoliš má v Sloveniji skor najveško čest.

Programi kauli „Staroga trsa“ v Maribori so rejsan atraktivni, znani po cejli Sloveniji. Vsigder več je Avstrijcov tö, gostov z Rovačkoga rosaga, dosta diplomatov tö pride, Mariborčani pa pozovejo političare, kulturnike, gospodarstvenike tö. Na tau tradicijo pa Maribor more dosta programov vezati pa je veže tö, zato, ka naj té atrakcije s kem več lüdi sčaliva v Maribor. Vsefele razpisi (pályázat) so tö za različne majstre na temo „Stara trta“: spominki (süveniri), keramike, izdelki iz svile, krabatlinge... Vse té produkte pa nücajo vinogradniki po Sloveniji...

„Stara trta“ je samo na prednji steni ene stare, depa lepau popravlene iže, letno obrodi od 35-50 kilogramov grauzdja, iz toga naredijo od 50-60 mali glažov vina. Te male glaže, šteri menje mejrijo, kak dva dejcina, dela po cejli Sloveniji poznani oblikovalec (formatervözö) glažov, posanc ptt. gospaud Oskar Kogoj.

No, tau vino je nej mogaüce küpiti v bautaj, ka te male glaže ponücajo za protokolarne namene. Mariborski župan svojim velkim gostom dá cuj glažecom knige z mapami,

cepič... Té glažec je daubo najbolje poznani človek na svejti tö - Sveti oča iz Rima. Na zadnji olimpijski igraj so ponüdili te „nektar“ gospaudi Clintoni tö.

Na pitanje, če se v takšom velkom varaši, kak je Maribor, gde je puno autonov, velki dim pa smog, Stara trta ne zasapi, je g. Samec pravo, ka so v Maribori v zadnji 5-6 lejtaj vse špajete in druga kurišča na kuln dojmili na plin (gaz). Zato je gnesden med slovenskimi varaši vendrak v Maribori najbauksi luft, ka pomeni velki ekološki stopaj naprej, spoj če pomislimo, ka je prva čajta ranč Maribor büu - za Trbovljami, gde majo termocentrale - drugo mesto v Sloveniji z najbolje lagvim zrakom...

Tak ka je pri Stari trti nej luft najveški problem, liki podtalnica, voda v vrnjom tali zemle (talajviz). Gda so popravlati Lent, so nej največ mislili na tau, ka se Dravina voda leko zdigne. Gda je velka voda ali povauden, te majo z Dravo dosta težave, ka ta zdigne nivo podtalnice tö, štera škodo dela Stari trti tö. Eške sreča, ka Stari trsi majo po 400 lejtaj takše šurke korenje, da je ranč podtalnica ne more zaničiti. Zavolo viske vode v zemli pa je ena druga nevarnost: mišice, müje, ovce, štere dostakrat götüvanje majo na Stari trti...

Njini strokovnjaki (majstri) go ovak celau skrb majo, zato je skor vsikšo leto bole zelena pa vekša, depa go ne püstijo, ka bi po drugi stenaj tö tárasla. Nej jim je za vnožino grauzdja, liki za atraktivnost.

Kak dugo de eške leko živele te matužalemske trske? Gda so Japonci s sebov vzeli cepič od Stare trte, so pravili, ka ga odnesejo na Japonsko pa se poskrbijo, ka de živejla eške 400 lejt.

fr.m.

Bili smo na prauški

Slovensko društvo v Budimpešti je pred štirimi lejti bilau na obiski v Váci pri slovenskom kanoniki Jožefi Zavci. Gospaud Zavec nas je te pa zdaj tö pozvau zatau, ka on nejma čajta priti na naše programe. Mi smo tau z veseljem sprejeli pa se 14. juniuša napautili v Vác. Gospaud Zavec je doma z Gornjoga Senika. Pred štirimi lejtami je biu kanonik zdaj pa je že generalni vikar. Porabski Slovenci v Budimpešti smo ponosni na tau, da mamo takšnega velkoga človeka, šteri je na eni škofiji (püspökség) za škofom prvi človek. Gospaud Zavec dosti dela opravla, ka na škofiji tö ma dosti dela, potem šče ma eno faro. Hvala Bogi ma dobro zdravje za tau veliko delo.

Člani društva so s posebnim avtobusom šli v Vác. Napautili smo se v devetoj vöri pa za eno vöro smo že tam bili. Najprvin smo šli k sveti meši, štera je bila v edenajstoj vöri in je mešo emo gospod Zavec. Po meši smo se pozdravili in šli na obed. Zadvečercoma smo poglednili zanimivosti v Váci. Bili smo v škofovski cerkvi tö. V Váci so se že te fejs pripravlati na procesijo, ka drugo nedelo smo svetili Tejlovo. Pa kak je znano, je na Tejlovo vsigdar procesija. Žau, ka mi nismo mogli tam ostati, ka naš posebni avtobus je mogo večer v sedmój vöri že v Pešti biti.

Na konci našoga obiska zadvečercoma nas je gospaud Zavec pozvau na njegovo faro, dej nas je pogostijo. Sploj fajm smo se meli, šče spejvali smo z gospodom župnikom vred. Najprvin slovenske porabske pesmi, potejm pa šče malo vogrske tö. Gospaud Zavec nam je prpovejdo, kak je prišlo do toga, ka je on dühovnik postau, dej je delo, kak je prišo v Vác in kakšno delo ma zdaj.

Lepau je bilau, srečali smo se stari prijatelji. Več članov je bilau, šteri so doma z Gorenjoga Senika in po dugi lejtaj so se zdaj srečali pri gospodi Zavci. Naprej so prnesli, kak je bilau, gda so v šaulo odli, kak so ništerni lagvi bili kak pojbičke, kakšne hejce so delali pa kak so zatau v šauli biti bili. Tau so bila mlašeča lejta, gda je človek šče naleki, bili so pa težki čajti, smo se spominjali, kak so preseljevali lüstvo na dalečne druge kraje. Za toga volo tö smo se porabski Slovenci tak raztrausili.

Do večera smo malo trüdni postali, ali lejpi den je biu, na stero ga mo se dugo spominjali. Leko je žau tistim, šteri so nej prišli, nej šli z nami. Na tau prauško smo pejnaze dobili od manjšinskoga sklada. Tau leto so za verske prireditve, za prauške manjšine tö leko prosile po natečaju pejnaze. Tak je našo društvo tö prosilo in dobilo pejnaze. Za(h)valjujemo se vsem tistim, šteri so nam pri tem pomagali. Zavalimo se gospodi Zavci, da so nas pozvali. Želimo jim tadale dobro delo, dobro zdravje. V imeni Slovenskega društva v Budimpešti:

Irena Pavlič

Štenjé

PISATEU PAVERSKÉ DÜŠE

Slejdnji pomembni (je-
lentós) slovenski realistič-
ni pisateu 19. stoletja je
Fran Saleški **Finžgar**
(1871-1962). Naraudo se
je na Gorenjskom, včiu se
je za duhovnika. Düševni
pastir je biu v več vesnicaj i
varašaj na Gorenjskom, na
slejdnje pa v Ljubljani, gde
je mrau tö.

Finžgarove najbolje poz-
nane knjige so *Pod
svobodnim soncem*. V tom
romani (regény) o tome
pripovedava, kak so Slavi,
Slovenge sé prišli, v tau
krajino, gde gnes živejo.
Finžgar je piso paverske
pripovejsti (npr. *Dekla
Ančka*) pa igre (*Divji lovec,
Naša kri*) tö.

V pripovejsti *Dekla Ančka*
pripovedava o tome, ka
Ančka kak sarmačka dek-
lina odide slúžit k bogatoj
držini. Tam se zalübi v
lapca, šteri go zapela, pa

noseča grata. Ne moreta
se oženiti, ka nemate pe-
naz za vküпно življenje.
Lapca odide v Merko, pa
peneze pošila domau
Ančki. Ančka je žalostna,
ka de mogla fotiva roditi,
pa prosi duhovnika, naj
piše Janezi v Merko. Janez
go zové za seuv v Merko.
Ančka odide v New York,
de pa go ne pistijo nut, ka
je noseča, more nazaj
domau:

„Ključ v vratih je zaškripal, vstopil je zdravnik. Pregledal jo je, kakor veleva postava, nato je spet odšel.

Kmalu pa se je vrnil zdravnik in z njim človek, ki je govoril jezik, da ga je Ančka razumela.

- Vi ne smete v Ameriko!

Ančka je prebledela in črno se ji je storilo pred očmi.

- Zakaj ne? Saj imam pravice, imam denar.

Iz nedrij je potegnila zavitek bankovcev.

- Ne smete, ker ste taka!

Pokazal je s prstom nanjo.

- Kaj boste naredili z menoj?

- Vrnemo vas. Barka odplove še danes. Pojdite za nama!

Ko se je Ančka prebudila iz odrevenele nezavesti, je parnik že plul proti Evropi. Brez krvi v licih, brez misli v glavi je topo ležala in čutila samo eno čustvo:

- Razgrni se, morje in pokrij mene in moj greh!”

Marija Kozar

Gda smo prišli iz Maribora...

18. junius je lejpi den bio
za porabske upokojence,
šteri so z družtvom na izlet
šli v Maribor. Kakoli ka je
dosta več žensk bilau na
izleti kak moškov, zatok
gda smo domau prišli iz
Maribora, smo nej gratale
čisto nore, kak pesem
pravi.

Sprajli smo si pa znovič
eden lejpi spomin, nepo-
zabljeni den. Družstvo upo-
kojencev iz Murske
Sobote je nas na te izlet
pozvalo že lani. Edno leto
oni pridejo, drugo leto pa
mi mamu priliko k njim
titi. Našo družstvo je letos
že ob drugič bilau na izleti
v Sloveniji. Letos nas je
ešče gnauk telko - 79 -
ljudi bilau na izleti kak
predlani. Tak mislimo pa
smo vidli tü, da smo s tejm
nej malo brigo napravli
Sobočanom. Kama koli
smo prišli, smo se samo
tak not sipali, kak eden roj.
Naši gostitelji so nam pa
fejst lejpi program nap-
rajli.

Den se je tak začno, ka
smo že rano stanili pa v
petoj vöri doma na avto-
bus vseli. V Varaša so nas
čakali posebni avtobusi,
eden lejpi pa modernejši
kak te drugi. Rano smo
prišli v Mursko Soboto,
etak smo pa meli dobre
dve vöre, da smo si leko
malo poglednili Soboto,
tau ali tisto küpili. V pau
desetaj vöri je pa nas čako
soboški žüpan. Tau je nam
velka čest bila. V desetaj
vöri smo pa tak bili nar-
krmlani, ka smo se kumaj
gibali. Fajn bograč smo
dobili pa ešče baugšo vino.
Naši gostitelji so na našo
prošnjo obečali, ka nam
samo gnauk dajo toplo
gesti. Mi smo si nesli
(h)rano zatok, da bi njim
nej trbelo za telko naroda
skrbeti pa se cerati. Samo
ka so tej Sobočani rejsan
samo gnauk dali nam
gesti, gnauk cejli den nep-
restanoma. Da smo etak
siti se vzeli na paut v
Maribor, smo dosta lej-
poga vidli. Naši prijatelji so
si pa sedli k nam na

avtobuse pa so nam po
pauti vse pokazali pa
raztomačili, ka je videti
bilau. Dobra vola pa sme
sta pa nej enjala.
Dosta kilometrov smo
naprajli mimo Drave pa te
smo se gnauk samo začnili
zdigati, cilj je pa biu
Pohorje, 1.500 m visko.
No, tau je že nej tak
smejšno bilau, spoj pa
zatok nej, ka je te naš eden
moderni avtobus nikak nej
mogo ovinke (kanyarak)

not pobrati. Etak pa,
hajde, doj z busa, malo
peški pa pá gor na bus. No,
tau je tü nej zamanjsko
bilau, nistarni so tak prajli,
ka smo si prej fajin noge
vöstegnili. "Hodi düša na
božo paut," so mabiti
nistarni sami sebi spejvali
pa je nika tak bilau. Za
toğa volo de pa ta paut
eške bola nepozablana.
Gda smo tak 1 km meli do
cilja, do Ribniške kočé, te
je spoj zavonjalo pa prej
skipelo našomi modernom-
i avtobusi pa šoföri. Pä
doj z busa, on je pa roke v
nebo držo pa je etak
"molo". Depa vrag ne vej
kak, kak nej, gda smo mi
peški že gor bili, naš lejpi
bus je tak pomaleg, kak
požak za nami prišo.

Tam vrkaj je pa vcejlak
lepau. Človek je nej vörvo
svojim očam, kakša pok-
rajina, kak daleč se odpira
pred našim pogledom.
Samo, ka... Te den je dosta
"samo" tü bilau. Samo ka
je te začno dež titi pa
črčavka pokati po naši
glavaj na teltja, ka smo
kumaj nut vujšli v edno
velko zidino, gostilno, ste-

ra sama stoji tam na tistom
mesti. Naši gostitelji so tak
planirali, da bi pri zidini
vanej naprajli eden fajin
piknik. Za dežja volo se je
pa tau samo na polonja
spunilo. Tačas, ka smo mi
not v krčmej naprej spa-
kivali svoje pake z raz-
ličnimi dobrotami, tačas
so soboške "dekle pa
podje" vanej na dežji pri-
pravljali nam tau pa tisto.
Vejte, samo so nam gnauk
dali gesti. Že sam povedla.

Gda je dež doj stano, te
smo pa "koštavali", ka so
nam naši prijatelji na brejg
prinesli. Tak smo geli, kak
če bi tisti den eške nej geli.
Nej zaman. Drugo je furt
baukšo. Nej tak?

Gda smo se cejlak nageli
pa napili, te smo si pa vse
poglednili. Liki te dež, te
nas je nej njau na meri.
Etak smo pa pobejgnili not
v naše buse pa doj po bregi
smo se vzeli. Samo smo
tak füčkali doj, na teltja, ka
bi nas eden požak tü
zgrabo. Pa itak, doj smo
zatok prišli pa te nazaj v
Prekmurje, domau k na-
šim Sobočanom. Avtobusi
so se pa na konci v G.
Petrovci, na Pinži najšli.
Tam so nas z muzikov
čakali nistarni upokojenci
iz Sobote. No pa te smo pä
geli. Kakšo večerjo! Tau je
nej za povedati. Tak vejte,
samo so nam gnauk dali
gesti. Nej?

Samo eške telko, lejpa vala
za te lejpi den. Vala za
trüde, za ceringe pa vala za
prijateljstvo. Nasvidenje, k
leta pri nas.

I. Barber

**Od 8. januara 1998 leko poslušate
SLOVENSKE ODDAJE RADIA GYÖR
vsikšo nedelo od 8.30 do 9.00 vöre
na UKV (URH Kossuth Rádió)**

**pa na srednjom vali (stari Petöfi Rádió)
vsikši pondejlek od 21.30 do 21.55 vöre
na srejdnjom vali (stari Petöfi Rádió).**

**V pondejlek leko čüjete slovenski program
kauli Debrecena, Miskolca, Nyiregyháze,
Pécsa, Szegeda i Szolnoka tö.**

OD SLOVENIJE...

Dan državnosti

Slovenija je praznovala dan državnosti. Osrednja prireditelj je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani, slavnostni govornik pa predsednik države Milan Kučan. Enota slovenske vojske je v počastitev praznika na ljubljanskem gradu izstrelila 6 častnih salv iz 6 topov. Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Franc Rode pa je na predvečer praznika dneva državnosti v ljubljanski stolnici daroval mašo za domovino.

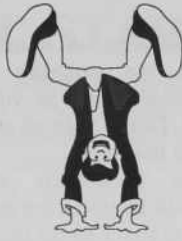
Slovenija in Evropska unija

Slovenski premier Janez Drnovšek je ob koncu gospodarskega vrha vzhodno- in srednjeevropskih držav v Salzburgu izrazil prepričanje, da bo Slovenija na tistih področjih, za katere je bil tako imenovani screening zakonodaje že opravljen, začela pogajanja o članstvu v Evropski uniji še med avstrijskim predsedovanjem. Cilj Slovenije je čimprejšnja vključitev v Evropsko unijo in Evropsko denarno unijo, za kar si bo država prizadevala tudi z zmanjšanjem inflacije, ki naj bi dosegla 6,5 odstotka.

Kmetje nezadovoljni s ceno pšenice

Po mnenju predstavnikov Zadružne zveze Slovenije in Sindikata slovenske kmečke zveze bi morala povprečna odkupna cena pšenice letos znašati 35 tolarjev za kilogram in ne 32,5 tolarja, kakor določa minuli teden sprejeti tržni red za pšenico. Letošnja osnovna zaščitna cena pšenice namreč znaša 29,8 tolarja za kilogram, cena 35,48 tolarja za kilogram, ki so jo navedli na novinarski konferenci po seji vlade, pa že vsebuje desetodstotni dodatek za kakovost, ki pa ga ne dobi vsak pridelovalec.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

FIFA fifnja. Mednarodna futsalska organizacija to nej zadovolna s tem, ka engleški, nemški pa drugi huligani delajo na Francuskom. Pa uni so se prej rejsan fejst potrūdili. Eške tau so to odobrili, ka so zavolo futbala na Francusko 10 ton moški guminov (5 milijonov) pripelali, pa so na vsakšoga gornamalali maloga kokauta, šteri je simbol svetovnega prvenstva (bajnoxság). - *Kikiriki, mladi kokautke! Bi nej baukše bilau, če bi vi nūcali vaše gumibote, liki policaji svoje?*

Relativno. V Paragvaji je več kak 70 procentov ljudi nepismeni, ne vej šteri pa pisati, polonje lūstva nema zdrave pitne vode, polonje ji živē v strašno velkom

siromastvi... - *Mi te don raj ostanemo na Vogrskom?*

Manjšina. V Ruandi so Tutsinge narodnostna skupnost, večinski narod so Hutunge. Ka so tam pred par lejtimi naredili z manjšino, je po enom tali eške ūše, kak ka so napravili nacisti. Brezi gaza pa automatični morilski mašinov (nacisti) so tri mesece spoklali 800 gezaro Tutsinov. Dostakrat z bōrglami, vilami, naučci, tepačami, škarcami... - *Samo naj tau ne zvejo danešnji neonacisti pa neofašisti, ka do te eške bole traubili svoje pline-plane, ka je prej koncentracijski taborov ranč nej bilau.*

Koala-partner. Dūhovniki na Filipinaj to politizirajo. Gda so v Manili delali kampanjo za nej najbolje čednoga Estrado pri meši v eni cerkvi, je plebanoš etak predgo: "Gda je Jezoš vōodabrau svoje apoštote, so tisti bili zvekšoga ribiči. Najbole čeden med njimi je būu Judaš. Zato pa se abajta čedni ljudi!" Vōrnicke pa so prej fejest-fejst kumali. - *Njegvoga Judaša! Viktor (Zmaga!) si je to tak mislo, gda si je vōōdēbro*

SVINJSKI (ZALIV)

svojoga koalicijskoga pajdaša?

Fair play. En filipinski kandidat za parlamentarnoga poslanca je lidām obečavo, ka za njega baude prioritetno, najbolje prvo delo košarka, če un parlamentarec grata. Na djilejšaj je na prstaj obračo košarkarsko labdo, košarkarske polone meto med lūdi pa tak tadale... Naš Viktor to dosta dobri pajdašov mā, ministrstva pa malo, zato je vōnajšo, ka naj šport mā ekštra ministra. Depa nevōrni Tamaš tau samo tak dobi, če dojdeje svoje vižge (izpite) pa dobi diplomu. - *Baug moj, Baug moj, samo naj srmak ne smekne, ka ka pa te baude z vogrskim športom? Vejpa če smo pravični, te moremo nutri prevideti, ka na Madžarskom vekši nevol rejsan nemamo kak v športi.*

Človek-zvezda. Na ganki-steni v centri od CIA v Langley-i je 71 zvezjd. Vsakša zvezda znamanūje enoga človeka, enoga špijona od CIE, šteri je mrau v različni špijonski akcijaj. Zvezjde nemajo imena, ka CIA neške vōdati što so

tau bili, pa v kakši akcijah so je neprijatelji bujli. - *Špijonske špile?*

Svinjski (zaliv). Ena merikanarska ženska je dugo iskala svojoga očo, šteri je būu merikanarski pilot, pa je preminau 1961-oga leta, gda so Merikanarge s pomočjo kubanski emigrantov začnili invazijo prauti Kubi v Svinjskom zalivi (Disznó-öböl). Janet-i Ray-i so Merikanarge pravili, ka se je njen oča zalejo. Te je pisala Castroni, šteri ji je odgovorūu, ka njenoga mrtvoga očo majo v enom hladilniki v Havani. Natau je merikanarska administracija tagila, ka je una nika nej mejla pri invaziji 61-oga leta. Castro se je razčemerūu pa pretūu, ka pripelajo mrtvoga pilota Ray-a v OZN (ENSZ) pa ga tam doj na en sto položijo... Merika je končno nutri previdela, ka je zamana tagiti, pa je nej dugo pod štiri zvezjde napisala imena pilotov, šteri so v kubanski invaziji spadnili. - *Politika je nikaney drugo, kak neskončna invazija laži?*

Fr. M.

Pismo iz Sobote

DOPUST

Na, pa me je zaodilo. Čista potiuma, nej ka bi kaj vedo, se je zgodilo. Pa sam si brodo, ka kaj takšoga name ne more zaoditi. Eto, par dni nazaj, sam ženi pravo, ka me en čas nede doma, ka dem v Lublano neka delat. Te pa mi pravi, ka boš išo delat, vej pa mo dopust meli, vej pa na morje demo. Najprle sam jo glejdo, kak eden nejmi koudiš, te me je začala aumanca polejvati, po tistom pa sam samo ške leko pito, kama demo? Tak kak če bi prajla dober den, mi je lipou povejdala, ka na morje. Si leko brodit? Ge, kak glava držine slejen v kuči zvejm, ka mi nekan demo! Ge, steri sam tisti v kuči, brezi stero ga se nika ne more zgoditi! Ge, steri povejm, ka je prav in ka je nej prav! Ge, steri vem, ka se leko in ka se ne smej! Ge zvejdīm slejen moment tou, ka že vsi moji vejo tri mesece!

Na, te sam se li zmiriu, ka sam pito, kama pa za kelko dni idemo. Na, pa sam nej biu dugo mēren. Najprle mi je krf zavrejla, gda sam zvedo, ka demo za cejliva dva tedna. Boug moj, kelko tou košta! Po tistim sam zvedo, ka je tisto mesto, gde nas čaka ta solena voda, tam daleč na Hrvačkom. Dvanajset vōr se trbej pelati! Na, pa sam tak za dveji vōri palik mēren grato. Rejsan, čista sam se zmiriu pa si brodo, vej pa če škejo iti, te mo šli. Kcuj pa sam si ške brodo, gē pejneze vzemem, ka tej velki strošek vōplačām. Gda sam najbolje na tou mislo, se je zglasila žena, kak če bi mi štejele moje misli. Nika sam jo nej pito, samo tak, že pa kak dober den, je prajla, ka de naša Regina to z nami in ka una neka pejneze kcuj dne. Po tistom pa me je do kraja ličilo. Vō bi zdrō dva mesejca pri tistoj solenoi vodej, če bi trbelo, ka de pa moja tašča Regina, trno čedna ženska, z menov na dopusti, tou pa si ne morem ranč misliti.

Gda sam doubou tou slejnjo informacijo o moji tašči Regini, trno čedni ženski, sam cejliven ousto brezi rejči. Te, večer, pa sam začo delati prouti tomi, ka bi šla z nami. Odišo sam v njeni falat kuče, glj je gledala Esmeraldo in se vcuj joukala. Tak naraji sam njoj pravo, ka tam, kama idemo, nede mogla glejdati Esmeralde. Zbrisala si je

skuznate oči in mi prajla, ka se Esmeralda glj skonča eden den prlej, kak mo mi šli ta doj. Potejgno sam se nazaj v svojo sobo in brodo dale, kak naj jo doj gregučim. Dugo, dugo, skur Gda je glj nika ojdila po našoj dnevnoj sobi sam not zakapčo video. Ranč se je vidlo, kak eden morskī pes grze ednoga človeka, ka je tak malo plavo tam v morji. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, je tou čistak merno poglednola do kunca in samo prajla, ka ške dobro, ka se una nede ojdla v morje koupat, prej ka njoj je padar pravo, ka ne smej na sunce. Pito sam jo, ka de pa te tam delala. Prej ka nika, samo de malo počivala pa nam kūjala. Leko si brodit, ka sam se pa zapro čistak v sebe in tadale šrajfo v glavej, kak aj jo doj zgūčim.

Že sam si glavou skur čistak vōsprazno, gda se spomnim na vōter in grmlanco. Toga se moja tašča Regina, trno čedna ženska, boji kak vrag križa. Glj je neka okapala ogrāček, gda sam jo pito, če je čūla, kakši vjēz z grmlanco je eto biu glj tam, kama mi ške mo iti. Čista merno je okapala tadale in prajla, ka je tou ške dobro, bar nede vjēra te, gda mo mi tam doli. Nika, brodo sam tadale in eške brodim, kak bi odišo na dopust brezi tašče Reginē, trno čedne ženske. Bole kak si brodim, bole si nika ne morem zbroditi. Do tistoga dneva, gda se zača naše potovanje pa fali ške pet dni. Bole pa te den kcuj de, bole mi je jasno, ka de šla z nami. Vūpām, ka me razmejte. Ge nemam nika prouti njoj, dapa, če že moram za dva tedna zdoumi, te dem zdoumi, ka se spočnem od dela pa od moje tašče Reginē, trno čedne ženske to.

P.S.: Zato, ka dem na dopust, naslednjoga pisma v Porabji nede. Obečām pa vam, ka te v naslednjom pismi vse vōvodam, ka je bilou tam na morji, pa kak se je držala moja tašča Regina, trno čedna ženska. Vas, steri pa štete te moji pisma pa lipou prosim, zmolte zame kakšo molitev, aj vōzdržim. Brezi brige bojte, če tou naredite, ge mo tou čūto in vōrvlīte mi, dosta ležej de mi pri srcej, vej mo vedo, ka mi stoj na tom svejti li dobro želej.

MIKI

Paut od marofaj do mirne penzije

V zgodovini je 40-50 lejt nej tak dosta. V človeškom življenji je pa že tū pa tam spoj dosta. Če pa gledamo na tau, da se je pri nas tej 40-50 lejt tū spoj dosta zgodilo, obrnau, te je zgodovinsko tau tū nej malo. Gnešnje mlade pa starejše generacije se dostakrat štūkajo pa največkrat mladi tak pravijo, ka tisto, ka je gnauksvejta bilau, nej trbej naprej nositi. Če je tak bilau. Pa buma tak je bilau, dragi naši mladi lūdje. Samo ka je rejsan žmetno razmeti pa vōrvati vse tau, ka vse se je z našimi starišami, z babcami pa dejdeki godilo. Žmetno je premisliti gnes, gda nas je modernizacija zaojdlā, gda smo robi postanili mašinom pa računalnikom. Nej tak dugo, smo na takšno ranč nej mislili. Življenje je cejlak ovak teklo.

Od toga smo si tak malo pripovedjali na *D. Seniki* pri *Deutschovi*, pri Jožini pa pri njegovj ženi Ilonki.

V moji očaj sta vūva ešče nej stariva, kakoli z menov vred že v penziji "počivate". Kak sta vūva prišla do penzije, kakšo delo sta mela, gda sta mladiva bila?

"S tejm morem začniti," pravi Joži, "ka sva mūva z Gorenjoga Senika. Samo smo se 1959. leta es preselili na Dolenji Senik. Kak mlado oženjeniva sva nej mejla rama doma. Mūva sva svojo slūžbo, kak največ naši vrstnikov, po marofaj začnila pa sva dugo lejt etak živela. Vleta, ka sva po marofaj prislūžila, iz tistoga sva vzima živela. Pa te sprtolejt, hajde, znauvič tanazaj."

"Ge sam tū dugo lejt ojdla po marofaj," pravi Iluš. "Z možom sva se tū tam spoznala. Z možkimi vred smo vsefale delo opravale. Tistoga reda so ešče nej bili po marofaj tū nej mašini. Leko povejmo, vse smo z rokami delali. Gnoj razmetavali tak kak žakle napunjavali, sildje sūšili. Na den smo največkrat 10-12 vōr delali. Spominam se, da smo mlatili pa sam mogla gor biti na

oslici, slamo ta klasti. Tak sam sūja bila, ka sam nej zandolela pa sam napona do šinjeki v slami bila. S tejm vred je pa zatok veselo bilau najbolje zatok, ka smo mladi bili, smo radi delali."

Joška, videti, ka maš pravo rokau poškodovano. Ka se ti je zgodilo?

"Moja otroška lejta so nej ne vem kak gladka bila. 11 dni sam star bio, gda so mi mati mrlī. Gda sam 2 leta star bio, sam daubo otroško paralizo, etak se mi je prava roka poškodovala. Štiri mejsace sam bio v špitalaj samo za toga volo. V držini nas je 5 mlajšov bilau, name so do 7. leta tū pa tam gor ranili. Pa gda sam zraso, sam drugo priliko nej emo, z drugimi vred sam mogo titi po marofaj. Tistoga reda je tau nišče nej priznau, ka mam poškodovano rokau. Tak sam mogo delati kak vsakši drugi."

Kakšo je pa bilau življenje po marofaj, med kakšimi pogoji ste živeli tam, daleč od doma?

Iluš: "Na tiste mejsace smo se tak not skvaterali, kak je mogoče bilau. Meli smo 8-10 postelne sobe. Za živeti je bilau. Tau tū morem povedati, ka smo koražni bili, med delom, po deli spejvali, se veselili. Tak cenim, ka smo z baukšim srcom bili eden do drugoga kak gnes. Mi Slovenci smo vkūp držali, gučali pa spejvali smo slovenski. Če zdaj nazaj gledam, priznam, da je spoj žmetno bilau, depa mladi pa zdravi smo bili pa smo se vedli veseliti, za-

dovolni biti."

Tak znam, da sta te po nistarni lejtajes v Varaš, na varaški gazdasag prišla. Kak je pa te tūj bilau?

Joška: "Ge sam 8 lejt delo tūj. Tistoga reda smo vsakši den z biciklinom ojdli delat. Na Vasszentmihály smo ojdli, na den 18 km ta pa telko nazaj.

Nej je šala bila. Samo sledkar so nas vozili. Telko je pa itak dobro bilau, da smo vsakši den - če rejsan samo vnoči - depa doma bili pri držini."

Prišli so pa malo lepši cajti, ležejši cajti tū. Odkec sta šla v penzijo?

Iluš: "Ge sam že 1969. leta prišla delat v Varaš v dom za prizadete (szoc. otthon), tam sam čistila. Tau delo je bilau prauto tistomi na marofaj stau pa edno. Spoj rada sam mejla svojo delo, rada sam mejla betežnike pa svoje prednje ljudi. Spoj dosta poštenje so mi dali. Po tistim je moj mauž tū ta prišo kak portir, tam je delo 21 lejt. Od tistec sva šla v penzijo. Moja čij je pa na gnes tam medicinska sestra. Po gimnaziji, po maturi je tam dobila mesto pa se je tam mejla priliko vōnavčiti za sestro. Te lejta so mojmi možej tū ležejša bila, takšo je leko delo, ka je za njega."

Nej dugo, da so v vašoj držini štiri generacije vkūp živele. Kak gnes živete?

Joška: "1979. leta sta čij pa zet, no pa mi vsi smo nauvi ram začnili zidati na D. Seniki. Njiva sta tri deteta mela pa z nami so živeli moja tašča tū. Vsi smo se dobro čutili, se dobro

čütimo tūj. Lanjsko leto je pa zatok strašno žalostno bilau za nas. Pri rami smo meli dva mrtveca, mrlī so mati pa naš 16 lejt stari vnuk tū. On je nej zdrav bio, ranč zatok smo ga pa ešče bole radi meli, čuvali. Usoda ma je pa samo telko dopūstila živeti, etak gnes že brez njiva živemo, tri generacije vkūp."

"Nam je tau velka zgūba, posebno meni je spoj žmetno bilau," pravi Iluš. "Moremo se pa s tejm zmiriti. Tak čütim, da smo pošteno delali za te, zdaj že bola mirna lejta. Ne morem povedati, da razkapamo v dobroti, depa mam vse, ka nam je potrebno. Samo naj mamozdravje pa naj baude mir. Baugi vala, mladi vsi delajo, majo delo, samo edna vnukinja ešče odi v šauo."

Nej dugo, ka v Porabji mamoz društvo za upokojence. Vūva sta tū člena društva. Kak se čütita v društvi?

"Spjoj sva radiva, da sva not staučila. Že sva bila na nistarni prireditvaj, zdaj smo pa te dni bili v Sloveniji na izleti. Spjoj se nama je vidlo. Nigdar smo nej mislili, da mo meli priliko ešče takšo lepoto videti, etakšo poštenje, ka smo mi tam dobili, čütiti. Samo vejš, vraga sam tū napravo. Ženo sam vodo v Maribor, pa buma zdaj se je napravila nikša čista nora," se hejca Jožef.

Iluš: "Ge spoj cenim vse takšo, ka nam tau svedoči, ka nas ešče po aktivnom deli tū poštūjajo. Tam, gde sva delala, naja tū vsakšo leto gnauk przovejo na srečanje upokojencev. V društvi je pa tau lepau, ka smo vsi Slovenci vkūper. Kak je pa na izleti bilau v Maribori, tau nam je nika čūdovitno bilau. Tak so nas sprejeli pa držali cejli den, liki bi si sestre pa bratje bili, kak če bi se vsigdar poznali. Etak pa kumaj čakamo, da naj se drgauč leko znauvič srečamo, pogučavamo."

I. Barber

... DO MADŽARSKE

Med Rabo in Muro

19. junija so v Šalovcih predstavili projekt Sodelovanje med Muro in Rabo, ki ga je podprl tudi program Credo. Kot je to poudaril vodja Pharove pisarne v M. Soboti, je Credo zelo zahteven program, kajti za določeno vsoto kandidira enakopravno 36 regij v 14. državah od Baltika do Albanije. Nosilec projekta je občina Hodoš-Salovci, njen partner na drugi strani meje je Zveza Slovencev na Madžarskem, izvajalec projekta je Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc iz Murske Sobote. Projekt se bo realiziral v petih fazah, njegov končni cilj je izdelava študije kulturno-turistične poti med Rabo in Muro s predlogom praktične ureditve.

Z osebno izkaznico v Slovenijo

Od 27. junija lahko madžarski državljani potujejo v Slovenijo z osebno izkaznico. V Sloveniji lahko bivajo brez vizuma 90 dni. V kolikor se želijo v Sloveniji zaposliti ali ostati več kot 90 dni, morajo tudi v bodoče imeti potni list.

Tabori in kolonije

- Od 29. junija bodo mamicice in malčki bivali v vrtcu v Murski Soboti. Enotedensko bivanje je namenjeno predvsem jezikovnim aktivnostim, tako pri malčkih kot pri mamicah. Glavni organizator bivanja je Zavod za šolstvo RS, OE Murska Sobota.
- 13 osnovnošolcev se bo od 28. junija udeležilo Ekološkega tabora v bližini Celja, ki ga organizira Svetovni slovenski kongres.

FIDESZ podpisal koalicijsko pogodbo

25. junija je FIDESZ podpisal koalicijsko pogodbo tudi s Stranko malih posestnikov, tako bo imela Kmečka stranka v novi vladi štiri ministrska mesta, eno ministrstvo bo vodila članica Demokratskega foruma, ostale resorje bodo zasedli mladi demokrati.

Seminar slovenskega jezika in kulture 1998

Seminarji slovenskega jezika in kulture so najpomembnejša oblika stalnega strokovnega spopolnjevanja za porabske učitelje, ki na narodnostnih šolah poučujejo slovenski jezik. Organizira in vodi jih Zavod RS za šolstvo skupaj s slovenskim šolskim ministrstvom. Že vrsto let se trudimo, da bi porabskim učiteljem ponudili čim več praktičnih vedenj, jim približali sodobne oblike jezikovnega pouka in jih seznanjali s slovensko kulturo. Seminarji, ki se odvijajo vsako leto v drugem slovenskem kraju, so tudi priložnost za spoznavanje Slovenije, kot tudi možnost za spoznavanje novih krajev in ljudi, vse to pa učitelji pozneje lahko posredujejo svojim učencem. Ker madžarske šolske oblasti ne nudijo nobenih posebnih izobraževanj za

učitelje slovenskega jezika, so seminarji v matični državi še toliko bolj pomembni. Letošnjega seminarja, ki je potekal od 16. do 23. junija na Bledu, se je udeležilo 13 slušateljev, od tega 11 učiteljic in učiteljev. Poudariti moram, da vsak, ki želi na seminar, dobi to možnost; doslej še nikogar nismo zavrnil, saj se po meddržavnem sporazumu seminarja lahko udeleži do 20 učiteljev (toliko pa se jih še nikoli ni prijavilo). Letos so udeleženci dobili tudi posebna potrdila o udeležbi na seminarju. Strokovni del je po vsebini bil izredno bogat, potekal pa je v obliki pedagoških delavnic; udeleženci so aktivno sodelovali in tako bogatili svoje znanje. Prvi dopoldan je bil namenjen slovenski glasbeni ustvarjalnosti. Prof. Alenka Jenko nas je naučila nekaj

novih slovenskih pesmi, primernih za šolarje. Popoldne pa smo se srečali z našo prijateljico s Koroške, gospo Reziko Iskra in se seznanjali s komunikativno metodo pri pouku SJ kot drugega jezika, seveda ob njenem novem učbeniku. Udeleženci so ta popoldan najbolj pohvalili, prav tako si želijo, da bi se z gospo Reziko še večkrat srečali.

Tema drugega dneva je bila Medkulturno izobraževanje - načelo sodobne šole (ped. delavnica s poudarkom na manjšinski problematiki). Strokovnjakinji za to področje Dragica Motik in Irma Veljič z Zavoda RS za šolstvo sta nas naučili, kako živeti in delati v multikulturnem okolju, obenem pa spoštovati jezikovno in kulturno drugačnost manjšine/večine, kot tudi ohranjati lastno jezikov-

no-kulturno identiteto.

Tretji dan smo obiskali osnovno šolo na Bledu in prisostvovali uri slovenskega jezika ter gledališki predstavi; popoldne pa smo popravljali in vrednotili pisne izdelke učencev skupaj z go. Danico Cedilnik.

V sobotnem dopoldnevu smo se srečali z dr. Marjo Bešter, ki nam je posredovala zanimivo temo Metode dela z neumetnostnim besedilom pri pouku SJ kot J/2 v OŠ; to temo je zadnji dan zaključila Mateja Pezdirc. Popoldanski del pa si je vsak organiziral sam; Bled nudi čudovite možnosti in po nekajdnevem napornem delu se je prilegel sprehod okrog jezera, že skoraj planinski izlet na blejski grad in krasen razgled z obzidja; v lepem, sončnem vremenu je ta "podoba raja" zaživela v vsej svoji mogoč-

nosti... Ali pa vožnja s čolnom na Blejski otok; spomin na Črtomirja in Bogomilo, v cerkvi zvonjenje za srečo...

V nedeljo smo šli na izlet po znameniti poti kulturne dediščine. Obiskali smo rojstne hiše pomembnih slovenskih literatov, ki so bili rojeni v bližini, in spoznavali njihovo življenje ter literarno ustvarjanje. Obiskali smo torej rojstne hiše Franceta Prešerna, Matije Čopa, Frana Saleškega Finžgarja in Janeza Jalna. Ekскурzijo smo zaključili z ogledom blejskega Vintgarja.

Zadnji dan smo se srečali še z dr. Zinko Zorko, ki na seminarjih sodeluje že več kot dvajset let in nam vedno znova vlije moč in optimizem za delo v porabskih šolah. Hvala vam, gospa Zinka!

Da pa o seminarju, spoštovani bralci, ne bi imeli le enostranske slike, sem povabila tudi udeležence, da spregovorijo o vtisih. Želela sem izvedeti, kaj menijo o letošnjem seminarju, o vsebinah in oblikah dela, obenem pa dobiti tudi kakšne spodbude za naprej ter slišati njihovo oceno. Nastal je naslednji magnetogramski zapis:

Agica Tonweber: Na splošno lahko povem, da je bil letošnji seminar zelo dober. Tako subjektivno - nekatere stvari so mi bile bolj všeč, druge manj. Rada pojem, zato mi je bilo zelo všeč delo z Alenko Jenko, pa tudi Rezika Iskra in njene metode pouka SJ; lepo bi bilo, če bi komunikativno metodo lahko vnesli tudi v višje razrede. Všeč pa so mi bile tudi D. Cedilnik, M. Bešter in M. Pezdirc. O naslednjem seminarju pa bom razmišljala med letom.

Irena Fasching: Najbolj všeč mi je bila Rezika Iskra. Naučila sem se veliko tega, kar bom lahko uporabljala pri pouku. Zelo bi želela, da bi gospa Rezika prišla tudi na naslednji seminar. Nad petjem pa nisem ravno navdušena (smeh).

Elena Saveljeva (študentka slovenščine v Sombotelu): Na takem seminarju sem prvič in tu sem slišala veliko koristnega. Posebej všeč sta mi bili M. Bešter in M. Pezdirc. Obžalujem, da nisem poslušala D. Cedilnik - bila sem bolna -, vem, da bi mi bilo tudi všeč. Če bom kdaj poučevala slovenščino, mi bo vse to zelo koristilo. Od učbenikov, ki smo jih dobili

za darilo, je zame najlepši Rezikin učbenik. Če bom imela priložnost, bom še prišla na seminar.

Zoltan Majcan: Želim povedati, da sem se v tej družbi zelo dobro počutil; če sem hotel, sem se pogovarjal madžarsko, pa spet slovensko in ni me motil noben jezik. Tu smo govorili madžarsko, slovensko, pa spet porabsko narečje in čutil, da nam ni obvezno govoriti samo slovensko, ampak lahko govorimo tudi madžarsko. Načela multikulturnosti so torej zaživela. Zame je bilo zelo pomembno, da to niso bila predavanja, ampak smo veliko sodelovali, govorili, medsebojno komunicirali. Naša mnenja niso obvezno tekla po eni poti, vsak je lahko uveljavil svoje. In naša mnenja ni bilo potrebno, da so v superlativih; vsak je lahko povedal - objektivno/subjektivno - kar misli. Blejska pokrajina me je očarala. Vsak dan smo se sprehajali in to je tudi važno. In še to: ne bi mislil, da Elena tako dobro govori slovensko. Veliko sva se pogovarjala v slovenščini.

Attila Bartakovič: Večkrat sem bil udeleženec takih seminarjev. Teme se nadgrajujejo; poznam porabske učitelje in lahko jim samo čestitam, saj je viden pri njihovo-

se; poznam porabske učitelje in lahko jim samo čestitam, saj je viden pri njihovo-

vem znanju velik napredek. Vidi se, da je vsakomur, ki je tu, slovenščina pri srcu. Dodal bi še to: tudi za tiste ljudi, ki delajo s Slovenci na drugih področjih, bi moralo veljati, da bi malo več in zavestneje uporabljali slovenščino, se pozanimali za stike z matico in tako bi se slovenščina v Porabju lahko širše uveljavila. Na takih seminarjih pa naj bo čim več praktičnega dela, kjer se lahko aktivno vključimo, ker imamo redko priložnosti za komuniciranje s Slovenci iz matice. Če bom imel priložnost, bom na seminarjih tudi v bodoče.

Erika Koleč Kiš: Nočem biti preveč patetična, ampak moram omeniti, da mene v prvi vrsti privlači sama Slovenija, to, da se s Slovenci pogovarjam slovensko, potem pa

vse, kar sem dobrega in koristnega zvedela tu. Z veseljem bom to uporabila. Obžalujem, da nisem bila pri petju, saj rada pojem. Mislim, da sem se vsebinsko obogatila. Še naslednjič bi rada prišla.

Erika Glanz: Velikokrat sem imela možnost biti na takih seminarjih, veliko jih je bilo takih, kjer se je ogromno predavalo. Letos pa je bilo drugače, veliko smo sami delali in to mi je všeč. Kot smo slišali, če česa ne vemo, si lahko preberemo v knjigah, manj pa piše o tem, kako delati in biti uspešen. Tega se lahko učimo na takih srečanjih in to mi je všeč. Tudi izlet je name napravil lep vtis: to, kar sam vidiš, lažje preneseš otrokom. Tudi petje je v naši šoli zelo važno, uspešnejši si, če z otroki poješ v njihovem maternem jeziku. Čeprav sem bila na Bledu velikokrat, se vedno rada vračam, saj me ta pokrajina očara. Še bom prišla sem.

Marta Šerfec: Na Bledu sem drugič, všeč mi je. Na kakršnikoli seminar se prijavim, grem zato, da se kaj novega naučim. Ta teden mi je dal veliko novega, mnogo tega bom lahko rabila tudi pri poučevanju drugih predmetov. Lepo je bilo, dobro sem se počutila.

Elizabeta Majcan: Vsebinski del mi je bil zelo všeč, mnogo tega bom lahko rabila pri pouku, posebej metode dela Rezike Iskra. Dobili smo tudi veliko dobrih gradiv in učbenikov, ki mi bodo koristili. To je zame najbolj važno. Bled je čudovit, le potovanje do sem je dolgo in naporno, ker imam težave z zdravjem.

Vera Takač: Dobro je bilo, da smo dobili možnost iti na hospitacijo, videli šolsko delo, se pogovarjali z učitelji. Rada pojem, všeč so mi nove pesmi, naučila jih bom svoje otroke. Lepa hvala za vse.

Ildiko Dončec: Zdravnik je imel prav, da me na Bledu ne bo bolela glava; pred odhodom sem namreč imela močno migreno, tu pa sem zdrava. Vsak takšen seminar nam zelo koristi pri našem delu. Bilo je res dobro.

Eva Lazar: Pravijo, da se od vsakega človeka da kaj naučiti; mislim, da so vsi naši predavatelji bili zelo dobri, od vsakega smo se veliko koristnega naučili. Podrobneje pa bi rada spoznala metode dela Rezike Iskra. Nekaj že poznam in uporabljam, otroci so navdušeni. Želela bi tudi v Porabju še več takih

(nadaljevanje s prejšnje strani)

izobraževanj. V srce pa se mi je vtisnila misel, da moramo upoštevati, da z majhnimi koraki lahko gremo naprej in to je pri nas zdaj zelo važno; pomembno mi je tudi to, da vsi spoznamo, da je naše narčje dragoceno in ga moramo učiti naše otroke. Lepo mi je bilo.

Irma Filip: Zame je bil ta seminar zelo koristen in jaz tudi rada pojem. Otroke zelo lahko motiviramo s pesmijo. Tudi meni je bila najbolj všeč Rezika Iskra, pa še Dragica Motik, Irma Veljič, Zinka Zorko... Zapomnila sem si, da "sem na Bledu, pozdrave pošiljam z Bleda..." Od daleč sem videla goro Stol, ki sem

jo - ker nisem vedela, da je to gora - napisala na izpitu iz slovenščine z malo začetnico.

In za konec še enkrat **Erika Glanz:** Menim, da tisti, ki ste

seminar pripravljali, res dobro veste, komu je namenjen. Izbrali ste prave teme, prave metode, zelo veliko smo se naučili. Le zahvalimo se vam lahko za vse.

V imenu vseh udeležencev seminarja velja še posebna zahvala Zavodu RS za šolstvo, OE Murska Sobota, Oddelku za mednarodno sodelovanje in gospe Bojani Budič, Ministrstvu RS za šolstvo in šport ter posebej gospodu Romanu Grudnu in na koncu gostiteljem, ZRSS, OE Kranj in gospodu Mihi Mohorju. Nasvidenje v Sloveniji čez eno leto!

Valerija

NIKA ZA SMEJ

Črejavli pod postalov

Naš Vince je nej dosta šegau emo gučati, liki emo je pa špajsne šege. Etognauk je domau prišo, pa je ranč nika nej pravo, samo je vzeo britvo pa go je začno na remeni brüsiti. Njegov žena, naša Juliška ga z bojaznostov gleda pa tak natüma ga pita, zakoj brüsi zdaj svojo britvo.

Vince pa etak: "Eden par moški črejavlov vidim pod postalov. Če so črejavli moji, te se obrijem..."

Velka sreča

Lük je etognauk domau prišo pa etak pravo svojoj ženi: "Gnes sam nebesko srečo emo." Žena pa: "Zakoj, ka se ti je zgodilo?"

"Tau je tak bilau," pravi Lük, "ka sam üšo po pauti pa gnauk samo predme stane eden človek. Pita me, kelko je vöra. Ge pa pravim, ka je edna vöra. Te norc pa nej ka bi mi zavalo, liki takšoga mi je doj zaküro, ka sam se skurok pocüko."

Žena pa zdaj: "Pa ka je te pri tom sreča?"

"Ka, ka. Vej bi se pa leko s tejm somarom v dvanajstoj vöri srečo pa bi te dvanajset daubo zavüje."

Spoznana ženska

Naša Micka se je s svojim dragim možaum, z njenim Jančinom šetala po varaša pa ga etak pitala: "Poznaš ti tau žensko, ka je zdaj mimo üšla?"

"Nej, ne poznam go," pravi Janči.

"Pa te zakoj si pred njauv kalap zdigno?"

"Zakoj, zakoj. Zatok ka je te kalap mojga brata, on pa pozna tau žensko."

Nindrik v Evropi

Naš Oto se je etognauk po cugi vozo. Kak etak sedi tam, prauto njega sedi eden moški pa ma etak guči: "Ne zamerite mi, depa ge tak gledam, ka sam vas že nindar vido. Vejmi, vejmi. V Krmedini sam vas vido." Naš Oto pa etak: "Ge nejman šegau po Krmedini ojditi. Tam ste me nej mogli videti."

"No, aj si malo premišlavam. Te sam vas pa v Zalaegerszegi vido. Buma, tam sam vas vido." Oto pa: "Tam ste me tü nej vidli, zatok ka ge nigdar ne odim po Zalaegerszegi."

"Te sam pa vas nin indrik vido. Rejsan, indrik sam vas vido."

Oto pa: "No vidte, tau je mogoče. Indrik sam že odo."

Više mi je prišlo življenje

Etognauk je naš Peter nika po varaša odo, pa je skauz parka üšo. Pa ka tam vidi? Jezuš! Sauseda vidi, ka na pojas ma eden štrik zvezani pa je etak gorobešani na edno drevo. Peter ga pita: "Dragi moj saused, ka vraga pa tuj delaš?"

"Ka delam, ka delam? Više mi je prišlo življenje pa sam se gorobeso."

"Na, ti somar. Vej pa te si štrik na šinjek dej."

Saused pa: "Tak sam že tü probo, samo ka je tak nej dobro bilau, nikak sam nej daubo sapé."

Graba

Etognauk je naš Karči tak zgrünto, ka si na pleče deja eden napakivani ruksauk pa hajde, ojde de kak turist. Kak etak odi, v ednoj gaušči začne edno grabo kopati. Že je tak eden mejtar globko skopo, gda najde edno cejdalo, na šteri je napisano: "Kopaj tadala". Te že je pa eden mejtar globše prišo, gda pa najde edno cejdalo pa je tam pa tak napisano. "Kopaj tadale". Že je šesti mejtar začno kopati, gda znauvič najde edno cejdalo. Roke ma trpečejo, gda go gor zgrabi pa go začne štet. Na cejdali je etak pisalo: "Na, ti čeden. Kak se boš pa zdaj iz te grabe vözavlejko?"

I. B.

Slovo od šole na Gornjem seniku

Tudi v števanovskem vrtcu se je poslovilo nekaj malčkov

Po dolgoletnem službovanju se je poslovila od svoje šole ravnateljica Erika Glanz

29. junija, ponedeljak je bilau Petrovo. Gnesden lüstvo te svetek več ne drži. Če držijo, te samo starejši. Mladi pa od toga ranč dosta ne znajo, ka tau zmananjije. Dolejnska Rejza iz Števanovec nam od tauga pripovedovala, ka so prvin, gda so še mlajši bili, na Petrovo delali ali nej delali. "Te je še Petrovo svetak

bilau. Zdaj že tau ne držijo. Prvin meša bila tak kak v nedelo pa lüstvo tisti den nej delalo. Mlajšom so pa prepovedali, da bi na črešnjo goraplezali." Zaka nej bilau slobaudno na črešnjo goraplezati? "Tau so prajli, če na Petrovo stoj na črešnjo dě, tistoga Peter dolastrausi. Pa kak so mlajši zandareči,

nam so vse sline tekle, da smo vidli črešnje na drejvi, pa smo nej mogli do njē. Gor na drejvo smo nej smeli plezati, zato ka smo vörvali, ka nas Peter rejsan dolastrausi. Gnauk, gda nas je več bilau, na Petrovo je eden vönajšo, naj demo na dva tala, edni na edno črešnjo, drugi na drugo črešnjo. Zato, ka če rejsan Peter dolatrausi lüstvo z drejva, na dvej drejvi nagnauk gvüšno ka ne more biti. Tak smo se čednūvali, dapa zatok nej smo smeli gor na drejvo titi."

Samo na črešnjo nej bilau slobaudno gora titi?

"Nej na nikšo drejvo pa še na kaula tū nej, če stoj sanau sto dumau pelati. Črešnjo zato gučijo, ka so te zrejlile pa so bola na črešnjo odli gor kak na drugo drejvdje."

Gučali ste, ka zazranka meša bila. Od meše meni dostakrat vi pa vaš mauž prideta na pamet, ka stojita pri cerkvi pa čokolado odavleta.

"Tau že davnek bilau, več kak deset lejt tauma, pa dojšlo je tū. Vsakšo nedelo, če snejg, če dež, furt smo šli. Z biciklinom do Sole v vsakšo ves smo odli. Te še dobro bilau, ka je

falejšo bilau. Edna čokolada je dvajsti filerov koštala. Iz Sombotela smo štūlali pa sē, v otkausvsko bauto so nam pripelali."

Vrejdno je bilau?

"Trno nej, zato ka sploj malo procentov je ostalo pri edni čokoladi, proti konca že smo ranč nej samo za asak tau delali liki zato, ka smo vedli, da nas mlajši vsakšo nedelo čakajo pri cerkvi," pravijo, z očami pa skozi male okne gledajo oblake, iščejo spomine v njij, kak če bi knjige šteli.

K. Holec

V LJUDSKI ŠOLI V AVSTRIJSKI RADGONI

Sproščen nasmeh petih učenk in njihove učiteljice Norme je upravičen iz več vzrokov: pouka je konec, uspeh vzpodbuden, za nagrado pojdejo čez nekaj minut na sladoled.

Fotografija je iz ljudske šole v avstrijski Radgoni, kjer imajo že nekaj let dopolnilni pouk slovenskega jezika. Enako kakor v drugih krajih ob slovensko-avstrijski meji. In vseh šolah ta pouk obiskuje prek sto mladih.

Nikjer ne govorijo o narodnostnem pouku, čeprav v teh krajih živijo štajerski Slovenci, ampak o pouku slovenskega jezika za vse, ki jih priteguje jezik sosedov ali staršev in njihovih prednikov.

Norma Bale, sicer absolventka na mariborski Pedagoški fakulteti, poučuje že tretje leto: "Na začetku sem se precej lovila," pravi in dodaja: "Ustrezno literaturo sem iskala na vseh koncih, tudi na ljubljanski Filozofski fakulteti, ki ima program učenja slovenščine kot tujega jezika. Zdaj se usmerjam predvsem na literaturo, ki izhaja na avstrijskem Koroškem, kjer imajo sodoben pristop in pester program. Poiščem vse, kar se mi zdi zanimivo, veliko pa naredim tudi sama."

Prijetne počitnice!

Posnetek in tekst: eR

Spremljajte televizijsko oddajo
SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo sredo ob **14.00** na
1. programu madžarske televizije.
Naslednja oddaja bo v sredo,
8. julija 1998.
Ponovitev v soboto, **11. julija,**
ob **10.45**, na 2. programu.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deák Ferenc út 17,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo št. 415-715/93 mb z dne 3. 11. 1993, se časopis PORABJE uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarife 3. zakona o prometnem davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.